Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KRUS/phddAntrAs-J/22
Názov predmetu	antropologické aspekty analýzy literárneho diela
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	prof. PhDr. Andrea Grominová, PhD. (garant predmetu), prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. (garant predmetu), prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

– aktívna účasť na výučbe; – samoštúdium – prečítanie minimálne 10 odporúčaných titulov; – ústna kolokviálna skúška.

Výsledky vzdelávania

Úspešné absolvovanie predmetu študentovi/študentke umožní: 1. Vedomosti: – získať teoretické vedomosti o antropologickom rozmere literatúry; – zoznámiť sa s vybranými teoretickými prácami orientovanými na antropologické skúmanie umenia ako jednej z ľudských činností. 2. Zručnosti: – používať získané vedomosti pri analýze literárnych diel; – odlíšiť antropologický prístup k umeleckému dielu od iných prístupov; – prepájať získané vedomosti s inými koncepčnými prístupmi; – smerovať ku komplexnému pohľadu na literárne dielo. 3. Profesijné kompetencie: – aplikovať získané vedomosti v praktickej, analytickej činnosti; – byť schopným (-ou) klasifikovať rôzne prístupy pri vlastnej recenznej činnosti. 4. Prenositeľné kompetencie: – kombinovať rôzne metodologické prístupy; – prenášať vedomosti a zručnosti v tejto oblasti na druhých vo výučbe; – rozvíjať všeobecné princípy vo vlastnej vedeckej práci ich konkretizáciou a rozpracovaním; – prehlbovať vlastné metodologické smerovanie.

Stručná osnova predmetu

1. Človek – jazyk – umenie. 2. Systém obraznosti. 3. Umelecký model sveta v literatúre. 4. Prepájanie jazyka a myslenia pri vytváraní umeleckého obrazu. 5. Umelecký zámer a jeho realizácia v podobe literárneho diela. 6. Antropologický rozmer literárneho diela. 7. Špecifiká umeleckého obrazu 8. Historické koncepcie človeka a sveta a ich reflexia v literárnych dielach. 9. Sakrálne a profánne v literatúre. 10. Axiologické aspekty umeleckej literatúry. 11. Psychoanalýza a jej prepojenie s interpretáciou literárnych diel a literárnej činnosti vôbec. 12. Umelecká fikcia, science-fiction a fikčné svety v antropologickom pohľade.

Odporúčaná literatúra

Cassirer, E.: Language and Myth. New York: Dover Publications Inc., sine anno. Červeňák, A.: Reflexie esteticko-antropologické. Nitra: Filozofická fakulta UKF v Nitre, 2008. ISBN 978-80-8061-309-9. Dohnal, J.: Faktory sbližování modelu světa ve střední Evropě na přelomu 19. a 20. století. In: Austrian, Czech and Slovak Slavonic Studies in Their Central European Context. Litteraria humanitas XIII, Brno 2005, s. 169-172. ISBN 8021038977. Dohnal, J.: Modely světa a jejich typologie. Hľadanie ekvivalentnosti II. (V poiskach

ekvivalentnosti II.). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie rusistov, ktorá sa konala dňa 17. až 19. júna 2004 v Prešove na tému Hľadanie ekvivalentnosti II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2004, s. 79-86. ISBN 80-8068-314-X. Dohnal, J.: Modely světa v mezikulturním dialogu. In: Dialog kultur III. Sborník příspěvků z vědecké konference s mezinárodní účastí pořádané ve spolupráci se Společností Franka Wollmana při FF MU v Brně a Českou asociací ruštinářů v Hradci Králové 26. 10. 2004. Ústí nad Orlicí: Optis, 2005, s. 157-162. Dohnal, J.: Proměny modelu světa v ruské próze na přelomu XIX. a XX. století. Brno: Muni Press, 2012. ISBN 9788021059436. Freud, S.: O člověku a kultuře. Praha: Odeon, 1990. Grominová, A. – Barkovskaya, N.V.: Obraz rodnoj zemli v sovremennoj poezii Slovakii i Urala. In: Filologičeskij klass = Philological class. Vol. 46, iss. 4 (2016), pp. 27-35. Grominová, A. – Špačeková, Z.: To the typology of fantastic elements in the stories Nevsky Prospect, The Nose and The Portrait by N. V. Gogol = K tipologii fantastičeskich elementov v povestjach "Nevskij prospekt", "Nos", i "Portret" N. V. Gogolja. n: Filologičeskij klass = Philological class. ISSN 2071-2405, Roč. 26, č. 1 (2021), s. [1-7]. Grominová, A.: Slovo v poezii Ivana Ždanova. In: Russkoje slovo v mnogojazyčnom mire : materialy XIV Kongressa MAPRJAL. 1. vyd. Sankt Peterburg : MAPRJAL, 2019. ISBN 978-5-9906636-9-5, s. 1803-1808. Grominová, A.: Systém obraznosti a umelecký model sveta v lyrike F. I. Ťutčeva a A. A. Feta. Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2015. ISBN 978-80-8105-684-0. Heidegger, M.: Bytí a čas. Praha: Oikoymenh, 2002. Jung, C. G.: Duše moderního člověka. Brno: Atlantis, 1994. ISBN 8071082139. Maliti, E.: Symbolizmus ako princíp videnia. Bratislava: VEDA, 1996. ISBN 9788022413435. Meletinskij, J. M.: Poetika mýtu. Praha: Odeon 1989. ISBN 80-207-0804-9. Mikulášek, M.: Hledání „duše“ díla v umění interpretace. Ostrava: Tilia, 2004. ISBN 80-7042-669-1. Poetika russkoj literatury konca 19-načala 20 veka. Dinamika žanra. Obščie problemy. Proza. Moskva: IMLI RAN, 2009. ISBN 9785920803429. Solovjev, V.: Idea nadčlověka. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 807198230X. Soukup, V.: Přehled antropologických teorií kultury. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-929-1. Šmajs, J.: Filosofie – obrat k Zemi. Praha: Academia, 2008. ISBN 9788020016393.
Walicki, A.: A History of Russian Thought. Stanford University Press, 1978. Whitehead, A. N.: Veda a moderný svet. Bratislava: Pravda, 1989.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, ruský

Poznámky

časová záťaž študenta: 150 hodín, z toho: Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín
samoštúdium: 126 hodín